Διπλὰ τὴ βλέπω τὴ ζωὴ καὶ διπλὸς ἄθρωπος ἀμαι. Κ' ἔτσι δυὸ ζωὲς βλέπω καὶ ζῶ δυὸ ζωές. Τὴ μιὰ τὴ βλέπω καὶ τὴ ζῶ μὲ τὰ μάτια τὰ γήϊνα, τὰ μάτια τοῦ κοινοῦ ἀθρώπου, ποὖναι καὶ μάτια τοῦ θεριοῦ καὶ μάτια χτηνώδικα κιμιὰ φορά,—κι ὅταν τὴ βλέπω τὴ ζωὴ μ' αὐτὰ τὰ μάτια τὴ σιχαίνουμαι κάποτε, σιχαίνουμαι κάποτε καὶ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό μου. Καὶ τὴν ἄλλη τὴ ζωὴ τὴ βλέπω μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου, ποὖναι καὶ μάτια ποιητῆ.

Ἡ δεύτερη, ἡ πνεματικὴ ζωὴ— ὤ, τὴ νιώθεις ἐσὺ καλύτερ' ἀπὸ μένα, γιατὶ τὴ ζεῖς τὴ ζωὴ αὐτὴ— μὲ τραβάει περσότερο, μὲ κάνει νὰ περηφανεύουμαι γιὰ τὸν ἑαυτό μου ὅτα βυθίζουμοι σ' αὐτή. «Ὄμορφος κόσμος, ἠθικός, ἀγγελικὰ πλασμένος» εἶναι ὁ κόσμος τότε γιὰ μένα—καὶ τότε μόνο βλέπω πὼς «δὲν ἀξίζει ὁ κόσμος χωρὶς τὴν Ὀμορφιά, χωρὶς τὴ Λεβεντιὰ καὶ δίχως τὴν Ἀρετή».

★

Στὴν πρώτη ζωὴ δὲν ἔτυχε νὰ σ' ἀνταμώσω ποτέ μου. Στὴ δεύτερη ζωὴ σ' ἀντάμωσα, Ἤγησώ, καὶ στὴ δεύτερη αὐτὴ ζωή του ἀντάμωσε κι ὁ εὐγενικὸς σκλάβος τοῦ Πρόσπερου τὴ Μιράντα καὶ τῆς εἶπε·

—«Ἀξιοθάμαστη Μιράντα, ἀλήθεια ἡ κορυφὴ τοῦ θάματος! Ὅπου ἀξίζεις ὅ,τι ἀκριβὸ 'χει ὁ κόσμος!. Τόσο τέλεια, ἀσύγκριτη τόσο, ἐπλάστης μὲ κάθε ἄλλου πλάσματος τὸ ἄνθος!»

Στὴ δεύτερη αὐτὴ ζωὴ συναπαντιοῦνται οἱ πολύτιμες ψυχὲς καὶ τότε πιάνει κ' ἡ εὐκὴ τοῦ Πρόσπερου καὶ οἱ οὐρανοὶ βρέχουνε χάρη ἀπάνου σ' ὅ,τι βλασταίνει ἀνάμεσό τους.

Πατήσια, 31.3.07.

ΙΞΙΟΝΑΣ

—«Τὸν κ. Σεβιλά....»

—«Ἡ πληγή, ξακολούθησε, βρίσκεται σ' ἕνα μέρος ἀσυνήθιστο, παράξενο....»

—«Δάσκαλε, παρατήρησε δειλὰ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐσωτερικοὺς μὲ γένεια ξαθὰ καὶ πρόσωπο γλυκό, θἄπασκε ἡ ἄῤῥωστη ἀπὸ νεφροπέσιμο».

—«Βέβαια....», πρόστεσε ὁ Ἀντρέας, χωρὶς νὰ ξέρῃ καλὰ καλὰ τί λέει ἐκείνη τὴ στιγμή, γιατὶ ὁ ταχτικὸς ὁ ἄθρωπος δὲν καταλάβαινε τὶς ἀπροσεξιὲς ἢ πιὸ σωστὰ νὰ τὸν ψυχολογήσουμε, δὲν τὸ νόμιζε πὼς ἀπροσεξιὲς μπορεῖ νὰ ὑπάρξουνε σὲ πράματα ποὖναι δουλειά μας, καὶ καθαφτὸ δὲν τὸ πίστεβε πὼς τόντις γελιότανε ὁ κ. Μπούνιος. Κ' ἔτσι ἀπὸ τὸ νὰ μὴν πιστέβῃ στὴν ἀπροσεξιά, καταντοῦσε ἀπρόσεχτος ὁ ἴδιος.

Ὁ γιατρὸς ὁλοένα ξέταζε τὴν πληγὴ κι ὁλοένα κάτι ἔλεγε, πότε δυνατά, πότε μέσ' τὰ δόντια του. Ἔπειτα, μὲ χέρι πολὺ πιδέξιο, ἔπιασε τὸ ψιλούτσικο τὸ μήλι καὶ τὄσπρωξε ἀγάλια στὴ σάρκα της μέσα, νὰ βαθομετρήσῃ, νὰ ψηλαφήσῃ, νὰ νοιώσῃ τὴν πληγή. Δὲν πόνεσε διόλου ἡ Κατινούλα. Σηκώθηκε ὄρθιος ὁ κ. Μπούνιος, ποὖ εἴτανε σκυμμένος ἀπάνω στὴν πληγή·

—«Τίποτα δὲν εἶναι. Τὰ μετάξια!»

Καὶ δίχως καμιὰν ἄλλη ἀνασκοπὴ καὶ διάγνωση, πρόσταξε·

—«Πληγοδέσιμο ὑγρό», κ' ἔφυγε.

Κατόπι του ὁ Ἀντρέας, νὰ μαθῃ τἀποτέλεσμα καὶ τί νὰ κάμῃ μὲ τὴν ἄῤῥωστη. Ὁ κ. Μπούνιος, βιαστικά, προχωρώντας πάντα ὁμπρὸς μέσ' τοὺς διαδρομους μὲ τἀσκέρι γιὰ τὶς ἄλλες τὶς βίζιτες, ἔῤῥιξε δυὸ λόγια καὶ τοῦ Ἀντρέα·

—«Φίλε μου, τί τὰ θέλετε; Μὴν τὸ πῆτε τοῦ κ. Σεβιλά, μὰ τὸ χειρούργημα κανονικὰ δὲν ἔγινε».

—«Εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς τὴ φέρω στὸ Νοσοκομεῖο ἐδῶ γιὰ μερικὲς μέρες;»

—«Ὅπως ἀγαπᾶτε, τοῦ ἀποκρίθηκε μ' ἕνα ἐβγενικὸ καὶ κάπως ἀδιάφορο χαμόγελο. Μὲ πολλὴ ἐφκαρίστηση. Θἄχουμε τὴν ἔννοια της».

Καὶ πάλε φεβγιό.

(ἀκολουθεῖ)

Ὁ ΝΟΥΜΑΣ,,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα δρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 10.

20 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κιόσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιόδρομου, (Ὀφθαλμιατρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεῖα Στουρνάρα), Ἐξάρχεια, στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου [ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλή]. Στὸ Βόλο, βιβλιοπωλεῖο Χριστόπουλου.

Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστά κ' εἶναι ἑνὸς χρόνου πάντα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Οἱ μετανάστες —Τὸ ἀρφαβητάρι τοῦ «Νουμᾶ» —Ἱστορία καὶ Ἐπιστήμη — Αὐλικοὶ καὶ δημοσιογράφοι—Τὰ λόγια τοῦ Βουλευτῆ— Δημοσιογράφος τῆς Αὐλῆς.

ΔΥΟ σπουδαῖα ζητήματα ἔχει νὰ μελετήσει ἡ Βουλὴ κ' ἡ Κυβέρνηση, σπουδαῖα ζητήματα ὅσο καὶ τὸ ζήτημα τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου, ὅσο καὶ τὸ ζήτημα τῶν Σκολειῶν. Πρῶτο, πῶς νὰ μὴ φεύγουν οἱ πατριῶτες μας γιὰ τὴν Ἀμερικὴ καὶ ρημάζεται ἔτσι ὁ τόπος, ὅπου σιγὰ σιγὰ θὰ καταντήσει νἀρθοῦνε Βούργαροι καὶ Ρουμάνοι νὰν τὸν κατοικήσουνε· καὶ δεύτερο, πῶς νὰν τοὺς σώσει, μιὰ καὶ δὲν μπορεῖ νὰν τοὺς κρατήσει ἐδῶ, ἀπὸ τοὺς διάφορους πράχτορες ποὖ τοὺς ἰηστεύουν ἀδιάντροπα, κλέβοντάς τους καὶ τὴν τελευταία πεντάρα, χωρὶς ἡ περίφημη Πολιτεία καθόλου νὰ συγκινηθεῖ.

Ὅσα γραφτήκανε τελευταῖα στὶς φημερίδες γιὰ τὸ δεύτερο αὐτὸ ζήτημα, εἶναι τόσο ἀνατριχιαστικὰ κι ἀποτρόπαια, ποὖ σὲ κάνουνε νὰ πιστέψεις πὼς Κυβέρνηση καὶ πράχτορες ἔχουν κόνει κάπια κρυφὴ συφωνία νὰ γδύνουν τὸν κόσμο καὶ νὰ μοιράζουνται τὰ λάφυρα. Ἀλλιώτικα, ἀδύνατο νὰ δικιολογηθεῖ ἡ ἐγκληματικὴ ἀφροντισιὰ τῆς Πολιτείας.

★

ΤΟ ΡΩΜΑΙΪΚΟ ἀρφαβητάρι ποὖ βραβεύτηκε στὸ διαγωνισμὸ τοῦ «Νουμᾶ», τυπώνεται τώρα στὴν Πόλη πλούσια καὶ καλλιτεχνικά, καθὼς τοῦ ἀξίζει. Μερικοὶ δικοί μας εἴχανε δώσει χρήματα γιὰ τὸ τύπωμα αὐτό, κι ἄλλοι (σὰν τὸν Ξενιτεμένο τῆς Καλκούττας, τὸν Κ. Λαναρᾶ τοῦ Βακοῦ, τὸ Ν. Ζαχαρία τῆς Λόντρας κλπ.) τάξανε πὼς θὰ δώσουνε. Στὸ γραφεῖο μας σταλθήκανε 50 φρ. χρ. τοῦ Ἕρμονα, 50 φρ. χρ. τοῦ Γ. Σκοπελίτη τῆς Μανταγκασκάρης, 2,75 φρ.χρ. τοῦ Δ. Ψύρρα καὶ 10 δρ. τοῦ Λυδοῦ Πολαβροῦ. Τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ σταλθοῦνε στὴν Πόλη. Ὅσοι ἄλλοι θελήσουνε νὰ βοηθήσουν τὸ ἔργο, παρακαλοῦνται νὰ στείλουν τὶς συντρομές τους ἴσια στὸν κ Φώτη Φωτιάδη γιατρὸ, Aga Haman No 45. Péra (Constantinople). Ἕνα τέτιο ἔργο πρέπει ὁλ' οἱ φίλοι τῆς Ἰδέας νὰν τὸ συντρέξουνε.

★

ΠΑΝΟΥ στὸ ἄρθρο «Ἱστορία κ' Ἐπιστήμη» τῆς «Ἐπιστημονικῆς Ἐπιθεώρησης» τοῦ Παρισιοῦ ποὖ δημοσιέψαμε στὸ περασμένο φύλλο, κάπιος φίλος μᾶς ἔστειλε τὴν ἀκόλουθη σημείωση·

«Σωστὰ εἶναι αὐτὰ ποὖ λέει ἡ «Ἐπιστημ. Ἐπιθεώρηση» τοῦ Παρισιοῦ, ἀλλὰ ὅσο ἔφαγε τοὺς ἄλλους ἡ Ἱστορία ἄλλο τόσο τοὺς τρώει κ' ἡ Ἐπιστήμη. Ἄλλως τε τὸ ἴδιο κάνει· καὶ ἡ Ἱστορία καταντησε Ἐπιστήμη Καὶ ἡ θύμηση τῆς Ἱστορίας σ' ἕνα ἔθνος, ὅπως καὶ ἡ μεγάλη ἐπίδοση τῆς Ἐπιστήμης, εἶναι *ἀποτελέσματα* κατὰ τὴ γνώμη μου, καὶ ὄχι *αἴτιες* τοῦ ξεπεσμοῦ τοῦ Ἔθνους αὐτοῦ. Ὁ ξεπεσμὸς ἔρχεται ἀπὸ τὴν κούραση τῆς φυλῆς, *ὁ ξεπεσμὸς εἶναι ἡ κούραση τῆς φυλῆς* καὶ ἔχει ἀποτελέσματα πολλὰ, καὶ κοντὰ στ' ἄλλα τὴν ὑπερβολικὴ μνήμη τῶν περασμένω μεγαλείων καὶ τὸ χώσιμο τῶν ἀθρώπων τῆς φυλῆς αὐτῆς μέσα στὰ βιβλία, στὴ μελέτη, στὴν ἀποκλειστικὴ σκέψη, στὴν ἐπιστήμη, καὶ τὸ ξέχασμα τῆς ἐνέργειας».

ΔΕΝ προσκαλεστήκανε κ' οἱ δημοσιογράφοι στὶς γιορτὲς ποὖ γινήκανε στὸ Παλάτι, ὅταν εἴτανε δῶ ὁ Ἰταλὸς Βασιλιᾶς, καὶ νὰ σου ἀμέσως ζήτημα στὸν τύπο καὶ διαμαρτυρίες καὶ ξεφωνητὰ καὶ βρισιὲς κατὰ τῶν Αὐλικῶν.

Ἔπρεπε νὰ προσκαλεστοῦν κ' οἱ δημοσιογράφοι ἢ δὲν ἔπρεπε; Βέβαια, ὅτα συλλογιστεῖ κανεὶς μερικοὺς Ἀθηναίους δημοσιογράφους τὸν πιάνει ἀνατριχίλα καὶ βρίσκει πὼς πολὺ σωστὰ καὶ φρόνιμα φερθήκανε οἱ Αὐλικοὶ καὶ δὲν προσκαλέσανε κανένα. Μὰ ὅτα συλλογιστεῖς καὶ μερικοὺς Αὐλικοὺς, βρίσκεις χωρὶς κόπο πὼς Παλάτι ποὖ ἔχει τέτιους Αὐλικοὺς μπορεῖ νὰ δεχτεῖ καὶ τέτιους δημοσιογράφους.

Κ' ἔτσι οἱ ἀθρῶποι μ' ὅλο τους τὸ δίκιο βρίζουν καὶ χαλνοῦν τὸν κόσμο μὲ τὶς διαμαρτυρίες τους.

★

ΟΣΟ γιὰ τοὺς βουλευτάδες μας ποὖ δὲν καλεστήκανε κι αὐτοὶ, ὄμορφα τὰ εἶπε μ' ἕνα γράμμα του τυπωμένο στὸ «Ἄστυ» τῆς περασμένης Κυριακῆς, ὁ Βουλευτὴς Λευκάδος κ. Πέτρος Π. Φίλιππας.

«Ἀφοῦ ξεπέσαμε τόσο (εἶπε πάνου κάτου) στὴν ὑπόληψη τοῦ λαοῦ καὶ τῆς Βασιλείας ἐμεῖς οἱ βουλευτάδες μὲ τὴ ρουσφετολογικὴ μικροπολιτικὴ μας, ἔχουμε τὴν ἀπαίτηση νὰ μᾶς λογαριάζουν καὶ νὰ μᾶς προσκαλοῦνε στὰ πανηγύρια τους; Πολὺ σωστὰ λοιπὸν ἡ Αὐλὴ μᾶς εἶπε: «Ξεπέσατε· Σηκωθῆτε καὶ θὰ σᾶς δώσω τὸ χέρι!» Ἄλλος κανένας δὲ μᾶς φταίει παρὰ ὁ ἑαυτός μας. Μπαίνουμε στὴ Βουλὴ ἀθρῶποι καὶ βγαίνουμε Βουλευτάδες».

Ὄμορφα λόγια κι ὅταν τὰ λέει μάλιστα Βουλευτής.

★

ΕΝΑΣ μονάχα δημοσιογράφος καλέστηκε στὸ Παλάτι κ' ἔγινε, λένε, ἡ μοναδικὴ αὐτὴ ἐξαίρεση γιατὶ ὁ δημοσιογράφος αὐτὸς ἔτυχε νἄναι Αὐλικός.

Δὲν τὸ ξέραμε πὼς ἡ Αὐλή μας κοντὰ στοὺς μαγέρους της, στοὺς σταυλίτες της, καὶ στοὺς ἄλλους ὑπηρέτες της, ἀποχτησε τώρα τελευταῖα καὶ τοὺς δημοσιογράφους της.

Δὲ μένει ἄλλο πιὰ παρὰ νὰ βγεῖ καμιὰ φημερίδα μὲ τὸ ζηλευτὸ τίτλο «Προμηθευτὴς τῆς Αὐλῆς», ποὖ στολίζει τόσα ψωμάδικα, παπουτσίδικα, χασάπικα καὶ μανάβικα.

ΑΝΟΙΧΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Καλκούτα, 14.3.07

Ἀγαπητὲ «Νουμᾶ»,

Μέσα στὰ γράμματα καὶ τὶς φημερίδες ποὖ ἔλαβα αὐτὴ τὴ βδομάδα γιὰ τὸ βιβλιαράκι μου «ἡ Καλλιέργεια τοῦ μπαμπακιοῦ» εἶναι κ' ἕνα γράμμα μιᾶς Ἀθηναίας· τῆς ἔστειλα τὸ βιβλιαράκι μου γιὰ φιλική ἐνθύμηση καὶ κείνη μὲ εἰλικρίνεια, ποὖ δείχνει μονάχα τὴν ξυπνὴ γυναίκα, μοῦ ἀπαντᾶ καὶ μοῦ τὰ ψέλνει καμποσο γιὰ τὴ δημοτική «βεβιασμένη ψυχαρική», ὅπως τὴ λέγει, γλῶσσα μας.

Ἔχουμε τόσες φορὲς συζητήσει αὐτὸ τὸ ζήτημα ποὖ τίποτες νέο πιὰ δὲ μένει νὰ πεῖ κανείς. Ν' ἀφήσω ὅμως χωρὶς ἀπάντησι τὸ γράμμα αὐτὸ δὲ στέκει. Ἀραδιάσα λοιπὸν στὸ χαρτὶ ὅ,τι ἔτυχε νὰ σκεφτῶ κείνη τὴν ὥρα γιὰ τὴ δημοτική μας καὶ σοῦ στέλνω ἕνα ἀντίγραφο. Ἄ νομίζεις πὼς ἡ ἀπάντησή μου ἀξίζει μιὰ γωνίτσα τοῦ Νουμᾶ, δημοσίεψέ την.

Ἀγαπητή μου Κυρία,

Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὸ γράμμα σας καὶ ἀκόμα περισσότερο γιὰ τὴν εἰλικρίνεια ποὖ μιλεῖτε γιὰ τὸ βιβλιαράκι μου. Εἶναι ἀλήθεια πὼς μπορούσατε νὰ μ' εὐχαριστῆστε μονάχα χωρὶς νὰ μοῦ πῆτε κακίες γιὰ τὴ δημοτικὴ γλῶσσα μου. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸ συνηθίζετε, σᾶς ἀρέσει νὰ λέτε καθαρὰ τὴν ἰδέα σας. Σπάνιο χάρισμα σὲ μιὰ κυρία, καὶ μάλιστα σὲ τέτια ζητήματα. Ὄχι μονάχα δὲν πειράχτηκα μὰ καὶ χάρηκα νὰ δῶ ὅσα γράφετε καὶ εἶμαι ὅλο χαρὰ ποὖ μπορῶ νὰ κουβεντιάσω τώρα μαζί σας γιὰ τὸ μεγάλο κ' ἐθνικό μας αὐτὸ ζήτημα τῆς γλώσσας μας.

Μοῦ λέτε πὼς τὸ βιβλιαράκι μου εἶναι πραχτικὸ καὶ χρήσιμο μὰ εἶναι γραμένο σὲ «βεβιασμένη Ψυχάρικη γλῶσσα». Λέτε πολλὰ ἀκόμα καὶ καταλαβαίνω καλὰ πὼς θέλετε νὰ πῆ τε ὅτι θὰ εἴταν

καλύτερα νὰ τὸ εἶχα γράψει στὴν «ἀναγνωρισμένην Ἑλληνικὴν γλῶσσαν» ὅπως λέτε τὴν καθαρεύουσα. Βρίσκετε ἀκόμα πὼς ἀλλάζω τὶς λέξες ὅπως θέλω σὰν π. χ. τὸ Αἴγυφτος καὶ Ἰντίες, καὶ πὼς θὰ εἶταν ὡραιότερο κι ἁπλούστερο νὰ ἔλεγα Αἴγυπτος καὶ Ἰνδίαι.

Λοιπόν, τὴ δημοτική μας δὲν τὴ βρίσκετε γι' ἀναγνωρισμένη γλῶσσα μας; Εἶναι ὅμως, Κυρία μου, ἡ γλῶσσα ποὺ μοῦ μιλήσατε πάντα, ποὺ συζητήσατε μαζί μου τόσα τῆς ζωῆς μας ὅταν εἶχα τὴν τύχη νὰ εἶμαι κοντά σας. Ξέρετε τί ἔκαμα μὲ τὸ γράμμα σας; Εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου: ἂς τὸ διαβάσω δυνατά. Ἤθελα βλέπετε νὰ δῶ ἂν τὸ γράμμα σας εἶταν γραμένο μὲ τὸ δικό σας ἥσυχο καὶ ἁπλὸ ὕφος— κι αὐτὸ τὸ θυμᾶμαι πολὺ καλά. Νὰ σᾶς πῶ ποιά εἶταν ἡ ἐντύπωσή μου ἅμα τὸ διάβασα δυνατὰ καὶ ἄκουσα ὅ,τι μοῦ γράφετε; Πὼς δὲν εἶναι γραμένο μὲ τὴ γλῶσσα τῆς κουβέντας σας, τῆς καθαρῆς δημοτικῆς ποὺ μιλεῖτε μὲ τόση χαρη. Εἶναι γραμένο μὲ μιὰ Κυριακάτικη, σὰ νὰ ποῦμε, γλῶσσα τῆς ἐτικέτας, πὼς νὰ σᾶς τὸ πῶ «βεκσμένης». Νὰ ποῦρτε στὸ στόμα μου ἡ ἴδια σας ἡ λέξη. Μὲ καταλαβαίνετε: τὸ συλλογιστήκατε ποτὲς ἔτσι τὸ ζήτημα; Φιλοσοφῆστε το καὶ θὰ τὸ δῆτε καθαρά. Νὰ μὲ δυὸ λόγια: τὸ μάτι συνήθισε νὰ διαβάζει τὴν καθαρέβουσα μὰ τ' αὐτὶ παραξενεύεται.

Ὑποθέστε γιὰ μιὰ στιγμὴ πως εἶστε, νὰ ποῦμε, ἀδερφή μου. Ἔφυγα στὴν ξενιτειὰ καὶ μὲ μιᾶς ἀρρώστησα βαρειά. Σὰν καλὴ ἀδερφὴ μοῦ γράψατε ἀμέσως, κ' ἡ νοσοκόμα μου διαβάζει τὸ γράμμα σας. Ξέρετε τί ἐντύπωση θὰ ἔκανε στ' αὐτί μου ποὺ ἡ φωνή σας εἶταν ἀκόμα ἐκεῖ φρέσκα—τὸ «πεφιλημένε ἀδελφέ μου» που θὰ γράφατε, ἢ τὸ «νυχθημερὸν ἱκετεύω τὸν Ὕψιστον διὰ τὴν τελείαν ἀνάρρωσίν σου»; Δὲ σᾶς λέγω πὼς μπορεῖ καὶ ν' ἀρρωστοῦσα περισσότερο, γιατὶ μπορεῖ νὰ τὸ πάρετε καὶ γιὰ χωρατό, θὰ συλλογίζουμουν ὅμως βέβαια—ἡ ἀδερφούλα μου εἶναι αὐτὴ ποὺ γράφει; Δὲν εἶναι ἡ κουβέντα της ποὺ ἄκουγα ὡς τὰ χτές!

Ποιὰ λοιπὸν εἶναι ἡ «βεβιασμένη γλῶσσα;» Ἐκείνη ποὺ συνήθισαν νὰ διαβάζουν τὰ μάτια μας στις φημερίδες μας ἢ ἐκείνη ποὺ ἀκοῦμε σπίτι μας, στὸ δρόμο—παντοῦ ὅπου εἶναι Ρωμιοί; Ποιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ εἶναι ἡ ζωντανὴ καὶ ποιὰ ἡ ἀφύσικη; Ἡ γλῶσσα ποὺ ζεῖ,φωνάζει γύρω μας χαρούμενη, ἢ ἐκείνη ποὺ οἱ δασκάλοι θέλουν νὰ γράφουμε χωρὶς νὰ μᾶς τὴν ἔχουν μάθει, χωρὶς κἀν νὰ μᾶς σπουδάσουν τὴ γραμματική της; Γιατί, ποιά εἶναι, σᾶς παρακαλῶ, ἡ γραμματικὴ τῆς καθαρεύουσας; Ὁ μέσος ἀόριστος δεύτερος, ἡ εὐχτικὴ καὶ τὸ ἀπαρέφατο, ποὺ μαθαίνουμε στὸ σκολειό; Ἔπειτα ἀπ' αὐτὰ πῶς θέλετε νὰ παραδεχτῶ πὼς ἡ δημοτικὴ γλῶσσα ποὺ μιλᾶμε ὅλοι μας εἶναι ἡ βεβιασμένη γλῶσσα;

Τώρα ἔρχουμαι στὶς δυὸ λέξες ποὺ γράφετε πὼς δὲν εἶναι οὔτε ἁπλὲς οὔτε ὄμορφες. Αἴγυφτος καὶ Ἰντίες. Φυσικά, θέλατε νὰ πῶ Αἴγυπτος καὶ Ἰνδίαι.

Ἀλλὰ τὸ **π** πρὸ τοῦ **τ** καὶ τὸ **δ** ἔπειτα ἀπὸ τὸ **ν** δὲν τὸ χωνεύει ἡ γλῶσσα μας. Σὲ ὅλες τὶς λέξες ποὺ συχνομεταχειρίζόμαστε τὸ **πτ** ἔγινε **φτ** καὶ τὸ **νδ** **ντ**· θὰ μοῦ πῆτε αὐτὸ δὲν εἶναι ἔτσι— Ψυχάρικος κανόνας. Μὲ συμπαθᾶτε. Ἔχετε ἄδικο. Κακὰ κάνετε νὰ γομίζετε τὸν Ψυχάρη σατράπη ποὺ βγάνει διαταγὲς καθὼς τοῦ κατέβει ἀπὸ τὸ κεφάλι του. Ὁ κανόνας ἔγινε ἀπὸ σᾶς, ἀπὸ μένα, ἀπὸ ὅλη τὴ Ρωμιοσύνη. Ἡ γλῶσσα δὲν ἐπιβάλλεται. Εἶναι ἕνα πρᾶμα ποὺ ἀλλάζει σὰν κάθε τὶ ἄλλο στὸν κόσμο μας· τὸ **πτ** καὶ **νδ** οἱ ἀρχαῖοι τὸ ἔγραφαν **πτ** καὶ **νδ**, ἐπειδὴ τὸ πρόφεραν ἔτσι. Ἡ τωρινὴ γεννιὰ τὸ θέλει **φτ** καὶ **ντ**. Γιατί λοιπὸν ἀφοῦ τὸ προσφέρουμε ἔτσι νὰ ἐπιμένουμε στὸν παλιὸ τύπο; τώρα θὰ τὸ καταλάβετε καλύτερα τὸ ζήτημα. Ἀκοῦστε. Δὲ μοῦ κάνετε τὴ χάρη νὰ μοῦ πῆτε, λέτε —προσέξτε λέγω *λέτε* κι ὄχι *γράφετε*,—λοιπόν, λέτε σὺ πταίεις ἢ σὺ φταῖς; Λέτε πτωχὸς ἢ φτωχός; Πτυάρι ἢ φτυάρι; Πτερνίστηκα ἢ φτερνίστηκα; Πτέρνα ἢ φτέρνα; Ἐνίπτηκα ἢ ἐνίφτηκα; Πτερούγα ἢ φτερούγα; Καὶ γιὰ νὰ ἔρθουμε στὸ *Ἰντίες*. Εἴπατε, λέτε ἢ θὰ πῆτε ποτὲ πανδρεύτηκα ἢ παντρεύτηκα; Νδύνομαι ἢ ντύνομαι; Δένδρον ἢ δέντρο; Ἕνδεκα ἢ ἕντεκα; Εἶμαι βέβαιος θὰ μοῦ πῆτε: αὐτὰ τὰ προφέρω ἔτσι, μὰ δὲν προφέρω ὅμως Αἴγυφτος καὶ Ἰντίαι. Ναὶ συφωνῶ, δὲν ἔχετε ἄδικο σ' αὐτό. Ξέρετε ὅμως τὸ γιατί; Νὰ σᾶς τὸ πῶ. Τὶς λέξες ποὺ σᾶς εἶπα παραπάνω τὶς μεταχειρίζεστε κάθε μέρα, κάθε λίγο καὶ λιγάκι. Μὰ τὶς λέξες Ἰνδίαι κ' Αἴγυπτος τὶς λέτε πολὺ σπάνια. Συχνότερα τὶς βλέπετε στὶς φημερίδες, Ἔτσι λοιπὸν ἐπειδὴ δὲν τὶς συχνομεταχειρίζεστε, κάνετε μιὰ ἐξαίρεση στὴν προφορὰ καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο σὰ βλέπετε γραμένο «ντρέπουμαι» τὸ περνᾶτε, μὰ ὅταν δῆτε «Ἰντίες» κοντοστέκεστε. Ὁ κανόνας ὅμως εἶναι ἕνας κ' ἡ ἀνάγκη λέγει πὼς ἡ γλῶσσα πρέπει ν'ἁπλοποιηθεῖ. Δὲν εἶναι λοιπὸν καλύτερα νὰ γράφουμε καὶ Ἰντίες κ Αἴγυφτος; Ἡ λογικὴ τὸ λέγει.

Μὲ φιλικὰ χαιρετίσματα.

ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Στὸ ἄρθρο τοῦ περασμένου φύλλου «Τί ἦθε ὁ Βασιλιᾶς τῆς Ἰταλίας», ὁ στοιχειοθέτης ἔξχασε μιὰ φράση καὶ δὲ βγαίνει καλὰ τὸ νόημα στὴν ἀρχὴ ἀρχή. Ὕστερα ἀπὸ τὴ φράση «Νὰ ὑποδεχτοῦνε μὲ τὰ μάτια τους τὸν ξένο Βασιλιᾶ» ἔπρεπε νὰ μπεῖ ἡ φράση «Καὶ τὴν ἄλλη μέρα πηγαίνουν ἤτυχοι στὸ Στάδιο νὰ ξαναδοῦν τὸ φίλο μας, τὸν ξένο Βασιλιᾶ».

— Ὅτα μίλητε ὁ Ψυχάρης γιὰ τὸ Σολωμό, ὁ περίφημος κ. Τοτὸς τῆς «Ἐστίας» μᾶς πληροφόρησε πὼς ὁ Δάσκαλος στὸ λόγο του δυὸ μονάχα ποιητάδες ἀνάφερε, τὸν Παλαμᾶ καὶ τὸν Πορφύρα.

— Τώρα ποὺ μᾶς ἦρθε ὁ λόγος τυπωμένος, εἴδαμε πὼς ὁ Ψυχάρης δὲν ἀνάφερε τὸν ποιητὴ Λάμπρο Πορφύρα, ἀλλὰ τὸν *Πόρφυρα*, τὸ πλήμα δηλ. τοῦ Σολωμοῦ, κι ὁ καημένος ὁ κ. Τοτὸς, ποὺ δὲν ἤθελε νὰ διαβάσει τὸ Σολωμὸ καὶ ποὺ ἔχει ἀκουστὰ γιὰ κάπιον ποιητὴ Πορφύρα, τὴν ἔπαθε ἔτσι Χιώτικα, νὰ ποῦμε.

— Φέτος τὴν Πρωταπριλιὰ οἱ Ἀθηναῖοι δημοσιογράφοι μᾶς δηλώσανε πὼς δὲν εἴπανε ψέματα. Καὶ πολὺ καλὰ κάνανε, ἀφοῦ ἡ Πρωταπριλιὰ τους βαστάει ὅλο τὸ χρόνο.

—Ὁ Μὰξ Νορντάου ἀνακήρυξε, σ' ἕνα γράμμα του ποὺ τὸ τυπώσανε μερικὲς Ἀθηναϊκὲς φημερίδες, τὸ Σουρῆ ΕΝΔΟΞΟ ποιητή, ΜΕΓΑΛΟΦΥΕΣΤΑΤΟ, ΤΙΜΗ τῶν Ἑλλ. γραμμάτων, καὶ ἄξιο νὰ ξηπάρει τὸ βραβεῖο τοῦ Νόμπελ.

— Τονὰ λέει ἀκόμα καὶ θαυμάσιο ψάλτη—ἀοιδὸ τῆς ΜΕΓΑΛΗΣ ΓΕΝΝΕΑΣ καὶ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ποιητή («εἰς ἡμᾶς ὅλους ἁρμόζει νὰ σᾶς εὐχαριστήσουμε δι' *ὅσα ἐδωρήσατε εἰς τὸν κόσμον*), κι ἀπ' αὐτὰ ὅλα ἀποδείχνεται ὁλοφάνερα πως ὁ φτωχὸς ὁ Νορντάου δὲ διάβασε οὔτε στίχο τοῦ Σουρῆ.

— Κάπια σημειωσούλα ποὺ φάνηκε στὸ «Ν. Ἄστυ» τῆς Πέμτης, γραμένη φυσικὰ ἀπὸ τὸν κ. Ξενόπουλο, γιὰ τὰ δηγήματα τῆς κ. Δεντρινοῦ, μᾶς μαθαίνει πὼς τ'ἀδηγήματα τῆς κ. Δεντρινοῦ δὲν ἔχουν ἀέρα.

— Αὐτὸ λέμε καὶ μεῖς. Τὰ δηγήματα τῆς κ. Δεντρινοῦ ἔχουν *οὐσία*. Ἀέρα καβουρντισμένο ἔχουνε μερικὰ ἄλλα δηγήματα.

— Ἀπὸ τὴ σημειωσούλα αὐτὴ μαθαίνουμε καὶ τἄλλο τὸ σπουδαῖο, πὼς «καὶ ἡ γλῶσσα των ἀκόμη εἶναι πολὺ χαλασμένη, ἀπὸ μίαν φοβερὴν ἐπίδρασιν τοῦ Ψυχαρισμοῦ».

— Ὁ φίλτατος Γρηγόριος δὲν μπορεῖ νὰ γράψει δυὸ ἀράδες χωρὶς νὰ χτυπήσει τὸν Ψυχαρισμό. Τὸ ἴδιο κι ὁ συνάδερφός του Καμπάνης. Κ' οἱ δυὸ Ψυχαροφάγοι, βλέπετε, ἀπὸ τὴν κλίκα τῶν «Ἀθηναίων».

= Νὰ σημειώσουμε κι αὐτό· ὁ φίλτατος Γρηγόριος ὅσες φορὲς ἔγραψε στὸ «Νουμᾶ» μίλησε μὲ σεβασμὸ γιὰ τὸν Ψυχάρη. Ὅσες φορὲς πάλι γράφει σὲ φημερίδες, ξεχνάει τὸ σεβασμὸ αὐτό. Ἴτως γιατὶ στὸ «Νουμᾶ» ἔγραφε στὴ δημοτική, καὶ στὶς φημερίδες γράφει καθαρεύουσα.

— Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἀλλάζοντας κανεὶς γλώσσα ἀλλάζει καὶ γνῶμες. Πρᾶμα ποὺ τὸ παθαίνει συχνὰ ὁ φίλτατος Γρηγόριος.

— Δυὸ δικοί μας, οἱ κ. κ. Χαΐμης καὶ Θ. Μακρῆς, δημοσιεύουν ἄρθρα πατριωτικὰ καθαρευουσιάνικα στὴν Κερκυραϊκὴ φημερίδα τοῦ κ. Λάντου ποὺ σκυλλόβρισε στὸ 90% τοὺς δημοτικιστάδες καὶ τοὺς σκυλλοβρίζει ὁλοένα, *προδότες, πουλημένους* κτλ.

— Λυπᾶται κανένας βλέποντας τέτια καμώματα, μὰ δὲ πρέπει καὶ νἀπογοητεύεται. Καὶ τὶς πιὸ διαλεχτὲς ψυχὲς τὶς λερώνουν κάποτε μερικὲς μικροαδυναμίες.

— Μήπως κ' ἐδῶ ὁ Βέης κι ὁ Ἀντρεάδης καὶ τόσοι ἄλλοι δημοτικιστάδες, δὲ γράφουν ἄρθρα στὴν καθαρεύουσα; Μήπως κι ὁ Βλαχογιάννης δὲν ἔγραψε στὴν ὑπερκαθαρεύουσα τὸν πρόλογό του στὸ «Ἀπομνημονεύματα τοῦ Μακρυγιάννη;»

— Ὅλες οἱ ψυχὲς δὲν εἶναι καμωμένες, βλέπετε, ἀπὸ γρανίτη.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. *Λαμ. Μόσκο*. Σ' εὐχαριστοῦμε. Θὰ τὸ δημοσιεύσουμε καὶ θὰ σοῦ ποῦμε. κ. *Θ. Κατρ.* στὴν Πόλη. Θὰ δημοσιευτεῖ στὸ φύλλο τῆς ἄλλης Κυριακῆς. Ἐλπίζουμε κάποιος φίλος ἀπὸ τὴν Πόλη νὰ μᾶς περιγράψει τὴν ὁμιλία ποὺ κάμε ὁ φίλος Ταντάλιδης στὶς 5 τοῦ Ἀπρίλη στὴ «Γαλλικὴ Ἕνωση» γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα.—κ. *Ν. Ζαχ.* στὴ Λόντρα. Θὰ δημοσιευτεῖ καὶ ἡ ἀγγελία καὶ τὰ τραγουδάκια στ' ἄλλο φύλλο.κ... *Ν Παπ.* στὸ Καστελλόριζο. Θὰ σοῦ γράψουμε· ὅσο γιὰ τἄρθρα σου θὰ δημοσιευτοῦν κι αὐτά. Γιατὶ βιαζεσαι; δὲν τὸ βλέπεις πὼς δὲ μᾶς περισσεύει τόπος γιὰ τὴν ὥρα;...κ. *Οὐρ Παπαμ.* στὴ Ρουσσία. Σας στείλαμε τὰ φύλλα. Στεῖλτε μας κι ἄλλα πανωγράμματα.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Ἐντοκοι καταθέσεις

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς τραπεζιτικὰ γραμμάτια καὶ εἰς χρυσὸν, ἤτοι εἰς φράγκα καὶ λίρας στερλίνας ἀποδοτέας εἰς ὡρισμένην προθεσμίαν ἢ διαρκεῖς.

Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληρώνονται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις εἰς χρυσὸν ἢ δι' ἐπιταγῆς ὄψεως (chèque) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ὁμολογιούχου

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ κατα θέτου ἐν ταῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης.

Τόκοι τῶν καταθέσεων.

1 1)2	τοῖς	ο)ο	κατ'	ἔτος	διὰ	καταθέσεις	6 μην.
	»	»	»	»	»	»	1 ἐτ.
2 1)2	»	»	»	»	»	»	2 ἐτ.
3	»	»	»	»	»	»	4 ἐτ
4	»	»	»	»	»	»	5 ετ.

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμοι.